

2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılması ve XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Hükümler Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 26.8.1991 Sayı : 20972)

Kanun No.
3757

Kabul Tarihi
24 . 8 . 1991

BİRİNCİ BÖLÜM

2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapan Hükümler

MADDE 1. — 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Şu kadar ki, bu partilerin katıldıkları her seçim çevresinin o bölgede varsa kontenjanı çıktıktan sonra çıkaracağı milletvekili sayısının iki katı kadar aday göstermeleri şarttır.

MADDE 2. — 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Herhangi bir sebeple iller toplamının en az yarısında 12 nci maddede öngörülen sayı kadar aday göstermemiş olan veya bu illerin seçim çevrelerinin herhangi birinde 12 nci maddede öngörülen sayıdan eksik aday göstermiş bulunan siyasî partilerin genel merkezlerindeki yetkili organlarına Yüksek Seçim Kurulu tarafından, eksiklerin derhal tamamlanması lüzumu bildirilir.

MADDE 3. — 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Siyasî partiler tarafından iller toplamının yarısından fazlasında 12 nci maddede öngörülen sayı kadar aday gösterilmiş olmakla beraber yarıyı geçen seçim çevrelerinin bir veya bir kaçında eksik aday gösterilmesi halinde, Yüksek Seçim Kurulunca o partinin genel merkezindeki yetkili organlarına aday listelerinin tamamlanması lüzumu bildirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimi ile İlgili Özel Hükümler

MADDE 4. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; aday olabilmek için kamu görevlilerinin istifaları ve bu istifaların kabulü, Siyasî Partilerin hangi seçim çevrelerinde hangi usul ve esaslarla aday tespiti yapacaklarının bildirilmesi ile gümrük kapılarında yapılacak oy verme işlemi ve bunlarla ilgili süreleri ve kanunlardaki seçimlerle ilgili diğer süreleri oy verme gününü esas alarak icabında kısaltmak suretiyle tespit ve ilana, yeni teşkil olunan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar adli teşkilat kurulmamış bulunan ilçelerin seçim iş ve işlemlerinin hangi ilçe seçim kurullarınca yürütüleceğine ve kullanılacak oy pusulalarının gerektiğinde uygun göreceği il seçim kurulları vasıtasıyla bastırmaya ve sandık kurullarına gönderilecek oy pusulalarını ihtiyacı dikkate alarak uygun göreceği adetlerle paketlenmesine karar vermeye Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir. Yüksek Seçim Kurulu; 298 Sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin 2 nci bendinde sözü edilen özel boyanın, Hükümetçe de ithal veya imalinin sağlanması halinde, yine aynı Kanunun 93 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında öngörüldüğü şekilde uygulanması için gerekli tedbirleri alır.

MADDE 5. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar bilgisayar desteğinde merkezden düzenlenen il ve ilçelere ait seçmen kütüğünden çıkarılan sandık bölgesi askı listeleri diğer il ve ilçelerde ise 26.3.1989 tarihinde yapılan mahallî idareler ile mahalle muhtarlıkları ve ihtiyar heyetleri seçimlerinde kullanılan sandık seçmen listeleri güncelleştirilmek suretiyle kullanılır.

MADDE 6. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde bağımsız adaylara birleşik oy pusulasında yer verilmez.

Bağımsız adaylar oy pusulalarını Yüksek Seçim Kurulunun tayin edeceği ebat, şekil ve miktarda kendileri bastırarak ilan edilen süre içerisinde il seçim kurullarına teslim ederler.

MADDE 7. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; iki, üç milletvekili çıkaracak seçim çevreleri ile kontenjan adayı gösterilen dört milletvekili çıkacak seçim çevrelerinde, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen seçim çevresi barajı % 25, kontenjan adayı gösterilen beş milletvekili çıkaracak seçim çevrelerinde çevre barajı % 20 olarak uygulanır ve bu seçim çevrelerinde kullanılan geçerli oyların yukarıda bahsedilen oranlardan azını alan siyasî partilere ve bağımsız adaylara milletvekili tahsis edilmez.

MADDE 8. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde uygulanır.

b) Birleşik oy pusulasının en üstüne “siyasî partiler” ibaresi yazılır. Bu ibarenin altına, seçime katılan siyasî parti temsilcileri huzurunda Yüksek Seçim Kurulu tarafından çekilen kura sırasına göre, en başta ve ortada partinin özel işareti, özel işaretinin altında kısaltılmış adı, onun altında da tam yazı halinde adı, belirli bir aralık veya çizgiden sonra çapı iki santimetre olan bir boş daire basılır ve bütün bunların altı çift çizgi ile çizilir. Bu çizginin altına o partinin kesinleşen aday listesinde yer alan adaylarının ad ve soyadları; aldıkları sıra numarasına göre yazılır ve her adayın adının üzerine yukarıda tarif edilen boş daire basılır, her adayın arası tek çizgi ile çizilir. Kontenjan adayı bulunan seçim çevrelerinde listenin altı çizildikten sonra “Kontenjan adayı” ibaresi, bunun da altına o partinin kontenjan adayının ad ve soyadı yazılır.

MADDE 9. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 28 inci maddesinin (b) bendi ile beş ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde uygulanır.

b) “Evet” mühürünü tercih ettiği bir siyasî partiye ait özel daire içine basmakla birlikte, bu partiye ait aday listesinden seçilmesini istediği sadece bir adayın, adı üzerindeki dairenin de bulunduğu adaya ait özel bölüme “Evet” mühürünü basmak.

Seçmen oyunu yukarıdaki (b) bendinde belirtilen şekilde kullanmış ise, “Evet” mühürü bastığı siyasî parti adaylarından istediğinin adı üzerinde bulunan boş dairenin de bulunduğu bölüme mühür basarak tercihini kullanmış sayılır. Ancak, seçmen bu tercih hakkını bir aday için kullanmak zorundadır.

Tercihin yukarıdaki hükümlere uyulmadan konulması halinde tercih o oy pusulasını geçersiz kılmaz. Ancak oy pusulası, yapılmış olan tercihler dikkate alınmaksızın ilgili parti lehine verilmiş bir oy sayılır.

MADDE 10. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 35 inci maddesinin (a) bendinin (2) numaralı fıkrası ile (b) ve (c) bentleri yerine aşağıdaki hükümler uygulanır:

Listedeki adaylardan herhangi birinin aldığı geçerli tercih sayısı, siyasî partinin o seçim çevresinde aldığı tüm geçerli oyların % 15 oranını aştığı takdirde; bu oranı aşanlar itibariyle en çok tercih sayısı alandan başlamak üzere, sırasıyla o partiden milletvekilliğine seçilenler tespit edilir. Bahse konu oranı aşanların sayısı partinin o seçim çevresinden çıkaracağı milletvekili sayısına ulaşmadığı takdirde, eksik kalan miktardaki aday parti listesindeki sıraya göre seçilmiş olur. O partinin son milletvekilliği için tercih sayılarının eşit olması halinde parti listesinde daha önde bulunan aday seçilmiş sayılır.

Tercih kullanılmak suretiyle o siyasî partiye verilen geçerli tercihlî oy pusulalarında herhangi bir adaya verilen tercih sayısının yukarıdaki fıkra da gösterilen oranı bulmaması halinde ise; tercih sayıları dikkate alınmayıp o partiden milletvekilliğine seçilenler parti listesindeki sıraya göre tespit edilir.

MADDE 11. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, seçimlerle ilgili kanunların bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

MADDE 12. — Seçmen kütüğünde kaydı ve sandık listesinde oy kullanma yeterliği bulunduğu halde XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimine hukukî veya fiilî mazeretleri olmaksızın katılmayanlara, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 63 üncü maddesinde gösterilen para cezası ellibin lira olarak uygulanır.

MADDE 13. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31.12.1991 tarihine kadar siyasî partilerin merkez karar ve yönetim kurulları gerekli gördükleri tüzük değişikliklerini yapmaya yetkilidir.

MADDE 14. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Siyasî Partilerin yapacakları ön seçimlerde tespit edecekleri aday sayısında 2839 sayılı Kanunun 12 nci maddesi göz önüne alınır.

MADDE 15. — Türkiye Büyük Millet Meclisi XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimi için oy verme günü 20 Ekim 1991 Pazar günüdür.

MADDE 16. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
62	132	9
	133	65,66:149,151:156

I - Gerekçeli 581 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 133 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Anayasa Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 2/586